

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΤΥΠΟΥ*α. κ. Σημίτης*

Ο Υπουργός Εθνικής Οικονομίας προέβη με αφορμή τη δημοσίευση του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή του Ιουνίου στην εξής δήλωση :

Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή σημείωσε αύξηση 2,0% τον Ιούνιο. Η μεταβολή για το πρώτο εξάμηνο του 1987 ανήλθε στο 9,9% έναντι αντίστοιχων αυξήσεων 8,8% και 9,3% το 1986 και το 1985.

Κρινόμενο σε σχέση με τον ετήσιο στόχο, το αποτέλεσμα του πρώτου εξαμήνου δεν είναι ικανοποιητικό. Δεν πρέπει όμως να συναχθεί το συμπέρασμα ότι η μακροπρόθεσμη πορεία του πληθωρισμού στην οποία έχει οδηγήσει το σταθεροποιητικό πρόγραμμα έχει αναστραφεί και ότι ο ρυθμός αύξησης του πληθωρισμού θα είναι υψηλότερος φέτος από πέρυσι. Ο ρυθμός θα είναι χαμηλότερος από πέρυσι και η πτωτική πορεία θα συνεχισθεί.

Η δημοσίευση των στοιχείων της οικονομικής εξέλιξης κατά το παρελθόν έδωσε κάθε φορά αφορμή για σχόλια από την αντιπολίτευση, ότι απέτυχε το σταθεροποιητικό πρόγραμμα. Θα ήθελα γι' αυτό να κάνω μία σύντομη εκτίμηση της μέχρι σήμερα πορείας του.

Στα τέλη του 1985 το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών ανήλθε στα 3,3 δισ.δολλ. ενώ η αύξηση του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή την ίδια χρονιά έφθασε το 25%.

Το πρόγραμμα της Κυβέρνησης για την οικονομία στόχευε στην δραστική μείωση του πληθωρισμού και την μείωση του ελλείμματος στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και των ελλειμμάτων του Δημοσίου Τομέα. Παράλληλα τέθηκε στόχος για την αύξηση της ανταγωνιστικότητας σε συνδυασμό με την εφαρμογή αυστηρής δημοτικής πολιτικής.

Οι κύριοι στόχοι που έθεσε η Κυβέρνηση τον Οκτώβριο 1985 για το 1986 ήταν :

- Ελλειμμα στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών 1.700 εκατ.δολλ. έναντι 3.300 εκατ.δολλ. το 1985.
- Πληθωρισμός 16% (σε ετήσια βάση) έναντι 25% του 1985.
- Μείωση των ελλειμμάτων του Δημοσίου Τομέα κατά 4 ποσοστιαίες μονάδες σαν ποσοστό του ΑΕΠ.

Τα αποτελέσματα για το 1986 έδειξαν ότι η οικονομική πολιτική που εφαρμόστηκε απέδωσε τα αναμενόμενα και ότι οι στόχοι της Κυβέρνησης επιτεύχθηκαν.

Συγκεκριμένα :

- Το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών μειώθηκε δραστικά. Ο αρχικός στόχος ήταν το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών να ανέρχεται σε 5,1% σαν ποσοστό του ΑΕΠ. Το τελικό αποτέλεσμα έδειξε ότι το έλλειμμα ήταν το 4,2% του ΑΕΠ.

Τα οριστικά στοιχεία της Τράπεζας της Ελλάδος δείχνουν ότι το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών το 1986 ανήλθε σε 1.673 εκατ.δολλ. έναντι στόχου 1.700 εκατ.δολλ.

Η πτώση των τιμών του πετρελαίου συνέβαλλε ουσιαστικά στην δραστική μείωση του ελλείμματος. Παράλληλα όμως είχε αρνητική επίδραση στις ελληνικές εξαγωγές προς τις χώρες του ΟΠΕΚ και τις ανατολικές χώρες. Το πυρηνικό ατύχημα του Τσερνομπίλ επηρέασε αρνητικά τις εξαγωγές των ελληνικών αγροτικών προϊόντων ενώ παράλληλα "συνέβαλε" στην αύξηση των εισαγωγών τροφίμων. Προβλήματα υπήρξαν και με τους άδηλους πόρους αφού χάθηκαν σημαντικά ποσά λόγω της μείωσης του αριθμού των Αμερικανών τουριστών που έρχονται στη χώρα μας.

Όσον αφορά τον πληθωρισμό υπήρξε πράγματι μικρή απόκλιση. Το τελικό αποτέλεσμα ήταν αύξηση 16,9% (σε ετήσια βάση) έναντι στόχου 16%.

Σ' αυτό το σημείο πρέπει να αναφερθεί ότι όταν σχεδιάστηκε το πρόγραμμα υπολογίστηκε ότι η αύξηση του Δ.Τ.Κ. το 1985 θα έφθανε το 22%. Το αποτέλεσμα ήταν 25%. Αρα η μείωση που επιτεύχθηκε ήταν 8 ποσοστιαίες μονάδες (από το 25% στο 16,9%) έναντι στόχου 6 ποσοστιαίων μονάδων (από το 22% στο 16%).

Όσον αφορά τα ελλείμματα του Δημοσίου Τομέα επιτεύχθηκε ο στόχος για μείωσή τους κατά 4 ποσοστιαίες μονάδες σαν ποσοστό του ΑΕΠ το 1986 σε σύγκριση με το 1985.

Η ανταγωνιστικότητα των ελληνικών προϊόντων καθ' όλη τη διάρκεια του 1986 διατηρήθηκε σε υψηλά επίπεδα. Σύμφωνα με το δείκτη της Τράπεζας της Ελλάδος, το ΚΕΕΜ και της Επιτροπής της ΕΟΚ, η αύξηση της ανταγωνιστικότητας που επιτεύχθηκε με την υποτίμηση της δραχμής τον Οκτώβριο 1985, διατηρήθηκε το 1986 και αναμένεται ότι θα παραμείνει στο ίδιο περίπου επίπεδο το 1987. Το 1986 αυξήθηκε ο όγκος των εξαγωγών κατά 16,9%.

Σημειώνεται ότι τα θετικά αποτελέσματα του 1986 ήλθαν χωρίς μείωση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος και χωρίς αύξηση της ανεργίας.

Συγκεκριμένα ενώ η αρχική πρόβλεψη ήταν ότι το ΑΕΠ θα μειωθεί κατά 1% το τελικό συμπέρασμα ήταν αύξηση κατά 1,4% έναντι αύξησης 3,2% το 1985.

Επίσης, δεν υπήρξε αύξηση της ανεργίας. Το αντίθετο συνέβει. Το ποσοστό της ανεργίας μειώθηκε από 7,8% το 1985 σε 7,5% το 1986.

Οι επιχειρηματικές επενδύσεις αυξήθηκαν σε σταθερές τιμές το 1986 κατά 6,3%.

Το 1987 αναμένεται μιά ανάλογη αύξηση. Μετά τα αποτελέσματα του 1986 η Κυβέρνηση έθεσε σαν κύριους στόχους για το 1987 :

- την περαιτέρω μείωση του ελλείμματος του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών ώστε *μέχρι το 1988* αυτό να ανέλθει περίπου στην αυτόνομη εισροή κεφαλαίων. Ο στόχος είναι *για το 1987* 1250 εκατ.δολλάρια.

- την μείωση του ρυθμού αύξησης του πληθωρισμού στο 10% (αρχή-τέλος 1987).

Παράλληλα τέθηκε ως στόχος η μείωση των ελλειμμάτων του Δημοσίου Τομέα κατά 4 ποσοστιαίες μονάδες σαν ποσοστό του ΑΕΠ.

Τα μέχρι τώρα αποτελέσματα δείχνουν ότι η εξέλιξη του προγράμματος συνεχίζει να είναι θετική.

Το ελλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών ανήλθε σε 1.340 εκατ.δολλάρια το πρώτο πεντάμηνο του έτους. Σε ECU επιτεύχθηκε μείωση κατά 24,8% σε σύγκριση με το 1986.

Οι προοπτικές που διαγράφονται για το δεύτερο εξάμηνο είναι ιδιαίτερα *εξαιρετικές*. Αναμένεται σημαντική βελτίωση στο ισοζύγιο αδήλων πόρων *κυρίως* λόγω της αύξησης του τουριστικού συναλλάγματος.

Παράλληλα αν οι εισροές από την Κοινότητα φθάσουν το 1987 στο προϋπολογισθέν ύψος (1.800 - 2.000 εκατ.δολλ.) το τελικό αποτέλεσμα όσον αφορά το ελλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών θα είναι πολύ κοντά στο στόχο που έχει θέσει η Κυβέρνηση.

Επίσης πρέπει να σημειώσω ότι η υποτίμηση του δολλαρίου ~~(10%)~~ από τις αρχές του έτους σε σύγκριση με τα κύρια νομίσματα) έχει αρνητικές επιπτώσεις στα μεγέθη του ισοζυγίου πληρωμών. Αν τα μεγέθη υπολογισθούν σε ECU υπάρχει σαφής βελτίωση.

Όσον αφορά την αύξηση του Δείκτη Τιμών Καταναλωτή που το πρώτο εξάμηνο του 1987 ανήλθε σε 9,9% σε σύγκριση με τον Δεκέμβριο του 1986 πρέπει να σημειωθεί ότι η αύξηση αυτή προήλθε κατά ένα μεγάλο μέρος από έκτακτους και συγκυριακούς παράγοντες.

Συγκεκριμένα :

- Η επίπτωση από την εφαρμογή του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας ήταν κατά 2% περίπου μεγαλύτερη απ'ότι είχε προϋπολογισθεί. .
- Η φετεινή κακοκαιρία επέδρασε αρνητικά στον πληθωρισμό. Αποτέλεσμα αυτής, λόγω των αυξήσεων στα γεωργικά, κυρίως, προϊόντα ήταν η αύξηση του Δ.Τ.Κ. κατά 1%.
- Η αναγκαία αύξηση των τιμολογίων των ΔΕΚΟ νωρίτερα από πέρυσι (Απρίλιος αντί Αύγουστος) εμφάνισε επίσης νωρίτερα από πέρυσι την επίπτωση στον Δ.Τ.Κ. που υπολογίζεται σε 0,7%.

Το σύνολο της αύξησης από αυτούς τους τρεις παράγοντες το πρώτο εξάμηνο είναι περίπου 3,7%. Αν αυτό το ποσοστό αφαιρεθεί από την αύξηση του τιμαρίθμου το πρώτο εξάμηνο του 1987, τότε βλέπουμε ότι η αύξηση του Δ.Τ.Κ. είναι στο ίδιο διάστημα 6% περίπου. Η αύξηση των τιμών το πρώτο εξάμηνο του 1987 είναι μικρότερη από την αντίστοιχη του προηγούμενου χρόνου (8,8) που σημαίνει ότι η βασική τάση του πληθωρισμού είναι πτωτική. Το συμπέρασμα αυτό επιβεβαιώνεται και από τη σύγκριση της αύξησης των τιμών σε μέσα επίπεδα : το πρώτο εξάμηνο του 1987 η αύξηση ήταν 17,1% έναντι αύξησης 24,6% το 1986. Το ποσοστό φέτος είναι το μικρότερο ποσοστό που έχει σημειωθεί μετά το 1980. Με δεδομένο ότι ο πληθωρισμός θα μειωθεί το δίμηνο Ιουλίου-Αυγούστου, είναι πλέον πραγματικότητα η αποκλιμάκωση του πληθωρισμού. Αν ληφθεί υπόψη ότι οι έκτακτοι παράγοντες δεν θα επαναληφθούν το 1988 τότε μπορούμε να πούμε ότι την χρονιά που έρχεται στη χώρα μας, μετά πάρα πολλά χρόνια υπάρχει η δυνατότητα για μονοψήφιο ~~φουθό~~ πληθωρισμού.

Τα στοιχεία που προανέφερα δείχνουν ότι η Κυβέρνηση ελέγχει τις εξελίξεις στην οικονομία, ότι ο σχεδιασμός της πολιτικής είναι ορθός αλλά απαιτείται συνεχής προσπάθεια για την επίτευξη των στόχων.

Οι όποιες πιθανές αποκλίσεις από τους στόχους δεν δικαιολογούν απαισιοδοξία και πολύ λιγώτερο καταστροφολογίες. Η διαπίστωση αυτή δεν έχει σκοπό να ωραιοποιήσει ή να συγκαλύψει την πραγματικότητα. Η πραγματικότητα δεν επιδέχεται ούτε μονόπλευρα αισιόδοξη ούτε μόνιμα ανησυχητική ερμηνεία. Υπάρχουν καθυστερήσεις στην πρόοδο που επιδιώκουμε. Οι καθυστερήσεις αυτές όμως δεν ανατρέπουν την θετική τάση της εξέλιξης που σημειώθηκε από το 1986 και μετά.

Το σταθεροποιητικό πρόγραμμα έχει περιορίσει ήδη σημαντικά τις ανισορροπίες της ελληνικής οικονομίας και θα συνεχίζει να τις περιορίζει.

Δεν πρέπει άλλωστε να ξεχνάμε, ότι η Ελλάδα δεν έχει άλλη επιλογή από το να ακολουθήσει την πολιτική της σταθεροποίησης της οικονομίας. Δηλαδή να επιδιώξει τη μείωση των ελλειμμάτων του δημόσιου τομέα και την αύξηση της εθνικής αποταμίευσης, τη μείωση του πληθωρισμού και την ενίσχυση της εξωτερικής και εσωτερικής ανταγωνιστικότητας της οικονομίας, τη βελτίωση της κατανομής των πόρων με την παραπέρα ενίσχυση των επενδύσεων¹⁰ και των εξαγωγών και την αποκατάσταση νομισματικής σταθερότητας. Παράλληλα είναι απαραίτητη η βαθμιαία βελτίωση της διάρθρωσης και αποτελεσματικότερη λειτουργία της οικονομίας. Το έργο αυτό δεν πραγματοποιείται ούτε άμεσα ούτε αυτόματα. Χρειάζεται και χρόνος και προσπάθεια. Χρειάζεται εμμονή παρ'όλο ότι η προσπάθεια συνεπάγεται για πολλούς θυσίες και μείωση εισοδημάτων. Γι'αυτό κάνουν λάθος όσοι αναφερόμενοι είτε σε μικρές και προσωρινές αποκλίσεις από στόχους είτε στις επιπτώσεις στα εισοδήματα αρνούνται την σταθεροποιητική πολιτική.

Η σταθεροποιητική πολιτική έχει εφαρμοσθεί σε όλες τις χώρες είτε με οικονομία ελεύθερης αγοράς είτε με κεντρικά σχεδιασμένη οικονομία που θέλησαν να ελέγξουν τις ανισορροπίες της οικονομίας τους. Και έχει αποδώσει όπου εφαρμόστηκε με συνέπεια. Και στη χώρα μας είναι απαραίτητη για να επιτύχουμε το στόχο μας τη σταθερή και ταχύρυθμη ανάπτυξη της οικονομίας και ^{την} άνοδο του βιοτικού επιπέδου χωρίς πληθωρισμό και χωρίς διακινδύνευση της ισορροπίας στις εξωτερικές πληρωμές της χώρας.

¹⁰ των εξισορροπίων
του ισοϋξίου
ωφελών.